

[Økonomiministeren.]

hederne for en effektivisering af administrationen gennem dekoncentration.“

Jeg kan i tilslutning til mit svar fra august 1965 nu meddele, at administrationsrådet — efter hvad der er oplyst over for mig — har drøftet udflytningsspørgsmålet, men at rådet endnu ikke har taget endelig stilling til disse problemer og ej heller til, hvorledes udflytningsarbejdet eventuelt vil kunne indpasses i rådets arbejde.

Udflytningsudvalgets betænkning indeholdt som nævnt de principielle synspunkter om udflytningen, og tilbage står en afvejning af konkrete institutioners forhold. At dette arbejde ikke ligger stille, fremgår af, at der i ministeriet for Grønland foregår et udvalgsarbejde med hensyn til lokaliseringen af så betydelig en institution som den kongelige grønlandske handel.

Administrationsrådets øvrige arbejde må nu formentlig snart kunne tillade en stillingtagen til, hvorledes udflytningsspørgsmålet mest hensigtsmæssigt kan behandles, og jeg vil på den givne foranledning anmode administrationsrådet om snarest at afgive indstilling til mig om dette vigtige spørgsmål.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til normeringslov for finansåret 1966-67.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 135) findes i tidenden sp. 3791, lønningsudvalgets betænkning i tillæg B. sp. 313).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til normeringslov for Grønland for finansåret 1966-67.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 129) findes i tidenden sp. 3792, lønningsudvalgets betænkning i tillæg B. sp. 313).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 149) findes i tidenden sp. 4125, lønningsudvalgets betænkning i tillæg B. sp. 313).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, henholdsvis tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Holger Eriksen: Om selve normeringslovforslaget skal jeg ikke sige andet, end at det — jeg kan godt sige som sædvanlig — er bygget på det grundlag, at der ikke måtte ske lønningslovsrevisioner. Det er årsagen til, at normeringsloven vil medføre en forholdsvis ringe merudgift, især når man tager hensyn til nyansættelserne, først og fremmest udvidelsen af politikorpset.

Ændringsforslaget under nr. 2 skyldes den omstændighed, at lovforslaget om ændring i lov om revalidering ikke er færdigbehandlet. Bliver dette lovforslag vedtaget, medfører det omflytning af forskellige højere stillinger. Det var der taget hensyn til i normeringslovforslaget, og det er rimeligt, at man i så fald ikke skal til at søge nye bevillinger. På den anden side har udvalget ikke ønsket at foregribe folketingets behandling af det nævnte lovforslag; derfor er der stillet et ændringsforslag om, at de nævnte bestemmelser først træder i kraft, når den centrale administration om loven om revalidering henlægges til et revaliderings- og forsorgsdirektorat.

Normeringslovforslaget for Grønland har ikke givet anledning til bemærkninger.

Lovforslaget om ændringer i lov om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd heller ikke. Det vedrører jo kun landpostbude, der ikke er på fuldt timetal, og som må have deres lønninger forøget i takt med den arbejdstidsnedsættelse, der er sket for andre kategorier, og som de pågældende ikke får nogen fordel af. Det har givet anledning til ændringsforslag nr. 1 til normeringslovforslaget.

[Holger Eriksen.]

Jeg skal på mit partis vegne anbefale de 2 ændringsforslag og samtlige 3 lovforslag til vedtagelse.

Henry Christensen: Forslagene til normeringslove har jo på sædvanlig vis været meget indgående behandlet i lønningsrådet og har nu været behandlet i folketingets lønningsudvalg. Jeg kan for mit partis vedkommende vedstå det resultat, man har forhandlet sig frem til, og som fremgår af den afgivne betænkning. Jeg behøver derfor ikke at gøre yderligere bemærkninger.

Jeg kan tilslutte mig også, hvad hr. Holger Eriksen har sagt, og jeg skal specielt vedrørende ændringsforslaget vedrørende revaliderings- og forsorgsdirektoratet, sige, at jeg finder, det er en acceptabel løsning. Nu beror spørgsmålet om, hvorvidt man vil oprette de omtalte stillinger, jo alene på, hvad folketinget beslutter med hensyn til det særlige lovforslag, der er til behandling i et andet folketingsudvalg, og det finder jeg må være en rigtig måde at behandle sagen på.

Jeg kan med disse ord anbefale ændringsforslagene og de 3 lovforslag i deres helhed.

Langkilde: Det foreliggende forslag til normeringslov har jo været genstand for en meget indgående og grundig behandling i lønningsrådet forinden fremsættelsen, og også i lønningsudvalget har vi ofret tid på drøftelse af enkeltheder, som er blevet afklaret, navnlig som nævnt af foregående ordfører vedrørende revaliderings- og forsorgsdirektoratet. Prøver man imidlertid at gøre op, hvilket arbejde der er lagt i forberedelserne til normeringsloven fra det mindste tjenestested til økonomiministeriet med forhandlinger på alle stadier inden for administrationen, med tjenestemændene indbyrdes og med organisationer og tillidsmænd, og vurderer man denne skønnede arbejds mængde med det opnåede resultat, er jeg ganske overbevist om, at det, normeringsloven koster i direkte merudgifter, godt og

vel 7,5 mill. kr., er beskedent i forhold til de arbejdsomkostninger, som dens udarbejdelse forårsager. Og dette arbejdsbjerg barsler hvert år med denne mus.

Selvfølge lig har loven stor betydning for den enkelte tjenestemand, som nyder godt af en gennemført normering, men det, der gennemføres ved normeringsloven, er jo mindre end en promise af den samlede lønsum. Hvert fjerde år gennemfører vi desuden en embedsregulering, som der også er forbundet et vist arbejde med. Jeg vil derfor gerne over for den højtærede økonomiminister rejse det spørgsmål, om ikke det var naturligt, at man havde normeringslove for 2 eller 3 år ad gangen og så samtidig foretog embedsregulering. Jeg vil gerne høre, hvordan økonomiministeren ser på et sådant forslag. Det forekommer mig, at den arbejds mængde, der er forbundet med dette normeringslovsforslag, ikke står i forhold til resultaterne. Selvfølge lig måtte man ind mellem kunne gennemføre hastende bestemmelser, hvis der var behov derfor.

Når man arbejder med normeringsloven, er det bemærkelsesværdigt, at visse styrelser er der en forholdsvis blokmæssig normering for, medens man på andre områder sidder og vejer rosiner af stykvis for en række styrelser vedkommende. Det gjorde måske ikke så meget, hvis det ikke samtidig måtte erkendes, at det er jo en lille del af problemet, som folketinget har fat i. Hele den store del af normeringsarbejdet, som ligger på overenskomstområdet, er jo helt uden for folketingets kontrol. Man kan have forskellig opfattelse af, hvorledes og i hvilket omfang folketinget skal øve kontrol på dette område bortset fra den rent bevillingsmæssige kontrol, men man kan ikke hævde, at den nuværende ordning med en indgående detailkontrol, for så vidt angår tjenestemandsstillingerne, og fuldstændig mangel på indsigt på det andet område er logisk eller rationel. Da det jo nu er tjenestemandforhold, vi beskæftiger os med her, vil jeg lige sige, at jeg har hørt, at økonomiministeren ved et foredrag hos ingeniørerne har

[Langkilde.]

erklæret noget i retning af, at tjenestemandsbegrebet var afgået ved døden eller på vej dertil. Det har jo nok gibbet i nogle tjenestemænd, da de læste det, og de, der lægger vægt på at bevare tjenestemandsbegrebet, har måske sørgmodigt sagt: også du min søn, Ivar. Jeg skal ikke optage en diskussion, som vil høre hjemme andetsteds, men hvis ministeren har en særlig opfattelse af, hvordan udviklingen vil forme sig eller bør forme sig på disse områder, ville det måske være praktisk, hvis også folketinget eller tjenestemandskommissionen blev gjort bekendt dermed.

I øvrigt skal jeg anbefale lovforslagene gennemført med de ændringsforslag, som er stillet.

Svend Haugaard: Til normeringslovforslaget for Grønland samt forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner til statens tjenestemænd har jeg ingen bemærkninger ud over anbefaling.

Det samme gælder den overvejende del af normeringslovforslaget for 1966-67. Der er på ikke så få områder sket en del større eller mindre udvidelser; men de fleste af disse falder ind som et helt naturligt led i udbygningen af vigtige dele af samfundets opgaver som f. eks. undervisning og uddannelse. Endvidere gør den eksplosive udvikling i biltrafikken og den dermed nødvendiggjorte udvidelse i færdselsregulering og færdselskontrol det påkrævet, at der sker en betydelig udvidelse inden for politiets område.

Langt mindre selvfølgelig er det, at militæret tegner sig for det næststørste antal nye stillinger, ikke mindre end 91, deraf hele 56 majorer, som skal rykke ind i 22. lønningsklasse. Det radikale venstre vil ikke benægte, at det inden for de givne rammer kan være sagligt rigtigt at foretage enkelte oprykninger her og dér, og vi er også i stand til at forstå, at man ønsker stillinger til de mange, der afgår fra militærets skoler. Men vi mener dog ikke, at dette sidste er tilstrækkelig saglig begrundelse for, at man vil gennemføre denne betydelige udvidelse i en tid, hvor man drøfter muligheden for en rationalisering inden for forsvaret. Vi må i denne forbindelse også pege på, at der kan blive betyde-

lige vanskeligheder ved senere at skaffe avancementsmuligheder for det store antal, som nu rykker frem til majorstillingerne.

Det radikale venstre kan altså ikke medvirke til fremme af afdeling 30, nr. 677-710, men har accepteret den efterfølgende civile del under afdeling 30, hvor der kun er tale om mindre forskydninger. Men vi stiller ikke krav om nogen afstemning om spørgsmålet.

Ud over de her anførte forhold kan det radikale venstre anbefale normeringslovforslaget.

Men jeg vil gerne med en lille tilføjelse, som kun indirekte berører normeringsloven. Det er meget svært altid at gøre ret og skel såvel inden for den enkelte gruppe som grupperne imellem; men det er klart, at man må tage et betydeligt hensyn til de kvalifikationer, der opnås gennem en forøget uddannelse. Det forekommer mig, at forsorgen er et område, hvor der er ved at opstå et betydeligt misforhold mellem løn og uddannelse. De fastansatte plejere lønnes efter 3. lønningsklasse, men har i stadig stigende tal gennemgået en 3-årig uddannelse på personalehøjskolen, som må berettige dem til ændrede lønforhold. En ufaglært medhjælper får ved ansættelse ved forsorgen straks højere løn end en plejer, der har været fastansat i en årrække. Sådanne forhold ansporer ikke til yderligere uddannelse og vil i længden være undergravende for forsorgen. Jeg har indtryk af, at noget lignende gør sig gældende inden for områder af børneforsorgen. Jeg vil gerne med disse ord henlede ministerens opmærksomhed på forholdet i håb om, at plejernes lønforhold vil blive taget op til behandling.

Sigsgaard: SF kan give tilslutning til ændringsforslagene og lovforslagene, når bortses fra de dele af normeringslovforslaget, der omhandler civilforsvaret og forsvaret.

Mit parti har som bekendt den opfattelse, at det danske militær er i bedste fald unyttigt, i værste fald skadeligt. Vi finder, at de kæmpesummer, der fuldstændig kritikløst ødes væk af militæret, kunne anvendes med væsentlig større virkning til mere fredelige formål, og vi finder, at der er mere konstruktive måder, hvorpå landets sikkerhed kan betrygges end gennem militærvæsenet. Jeg har ligesom hr. Svend Hau-

[Sigsgaard.]

gaard bemærket, at der i afdeling 30 normeres ikke mindre end 91 nye militære tjenestemandstillinger; det går altså den gale vej, der føres en forkert politik. Jeg tager derfor forbehold over for de under løbe-numrene 179-190 og 677-763 optagne forslag vedrørende henholdsvis civilforsvaret og forsvaret. Under hensyn til, at vor stilling på de nævnte områder er markeret på anden måde i forbindelse med finanslovsforslaget, skal jeg dog undlade at begære afstemning.

Bækgaard: Mit parti kan stemme for de små ændringsforslag, ligesom vi kan stemme for alle tre lovforslag ved tredje behandling.

Jeg vil gerne samtidig benytte lejligheden til at takke ministeren for offentlige arbejder for den udførlige redegørelse, som generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet har givet vedrørende et spørgsmål om postbudenes motorisering, som jeg rejste ved første behandling.

Økonomiministeren (Ivar Nørgaard): Jeg takker for den positive modtagelse, lovforslagene har fået, og vil gøre nogle enkelte bemærkninger til de enkelte ordførere.

Hr. Langkilde var inde på nogle principielle betragtninger om betimeligheden af at have disse årlige normeringslove, og jeg kan for så vidt give ham ret i den principielle kritik. Der ligger et meget stort arbejde og mange forhandlinger bag disse forholdsvis små ændringer. På den anden side er det jo helt givet, at et lønningssystem og et normeringssystem som det, vi har, der jo er opbygget ret stift, af og til må justeres, for at det ikke skal virke alt for stift.

De synspunkter, hr. Langkilde fremkom med, er også blevet fremsat i tjenestemandskommissionen. Tjenestemandskommissionens formand har således gjort opmærksom på, at man nok burde søge at finde frem til en anden løsning end de årlige normeringslove. Dette spørgsmål kan vel indgå i den debat i tjenestemandskommissionen, der jo må føres om hele problemet med hensyn til forholdet mellem tjenestemandsansatte og overenskomstansatte. Hr. Langkilde var selv inde på, at der var ved at blive et spændingsforhold mellem overenskomstan-

satte og tjenestemandsansatte, og at det var meget væsentlige lønområder, der blev ordnet ved overenskomstforhandlingerne uden om alle disse administrative organer.

I tjenestemandskommissionen vil man drøfte mulige ændringer i dette forhold, og jeg er for mit vedkommende meget positivt indstillet over for en smidiggørelse af hele systemet. Det fremgår også af det referat, som hr. Langkilde — ikke helt korrekt, finder jeg — fremkom med af min tale i Ingeniørsammenslutningen. Jeg har ikke sagt, at jeg totalt ville afvise tjenestemandsbegrebet, men at det var ved at blive sprængt, således som forholdene efterhånden har udviklet sig, og at man må finde frem til en anden og mere smidig ordning end den, man har i dag. Det er jo også det, hr. Langkilde selv er inde på. Jeg er ikke fremkommet med patentløsninger, men har antydet en række mulige løsninger, som jeg mener bør kunne diskuteres uden for tjenestemandskommissionen — navnlig de steder, hvor der er tjenestemænd og overenskomstansatte, som jo kender problemerne fra deres eget daglige arbejde. Jeg er altså helt positivt indstillet over for ændringer i de principper, vi anvender i øjeblikket.

Over for hr. Svend Haugaard kan jeg oplyse, at det, der her er foreslået vedrørende militære befalingsmænd, er sagligt motiveret, idet der er ønske om at fastsætte egnede befalingsmænd efter afsluttet uddannelse på forsvarets skoler, og jeg finder, det er en saglig og nødvendig konsekvens af uddannelsespolitikken. Man tager for så vidt ikke hermed stilling til, om der kan gennemføres større eller mindre yderligere rationalisering, og om rationalisering både på det civile og det militære område inden for staten bør fortsætte. Dette er for så vidt også svar til hr. Sigsgaard.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til normeringslov for finansåret 1966-67.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, §§ 2 og 3 og ændringsforslag nr. 2 om indførelse af en ny § 4 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til normeringslov for Grønland for finansåret 1966-67.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Endelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at de tre lovforslag går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om erhvervsrådgivning af ikke-faglærte arbejdere.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 120) findes i tidenden sp. 3638, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 353).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Jeg vil blot takke udvalget for den positive indstilling og for tilslutning til lovforslaget. Jeg er helt opmærksom på de ønsker, der er fremsat i udvalget, gående ud på at

spredte større oplysning og kendskab til de muligheder, der ligger i denne lovgivning.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslaget og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget. (Valgkredsfortegnelsen).

(Lovforslaget (nr. 158) findes i tillæg A. sp. 2045, fremsættelsen i tidenden sp. 3926).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Holger Eriksen: Jeg skal ikke gøre forsøg på at rejse en større valglovdiskussion, hvilket der er så meget mindre grund til, som lovforslaget kun omfatter sådanne valgkredsændringer, der er nødvendiggjort af de kommunale sammenlægninger, som er sket i den senere tid.

Om lovforslaget kan jeg kun sige, at jeg er af den opfattelse, at de retningslinjer, den højtærede indenrigsminister har anlagt, er de rigtige. Når jeg imidlertid erindrer den modstand, forslaget om en mere fornuftig kredsinddeling i Århus amt og et par af de københavnske storkredse mødte, er jeg dog forberedt på, at lokalinteresserne også denne gang vil gøre sig gældende. Der er dog den forskel, at man i dette tilfælde, om jeg så må sige, har pisket over nakken, idet man ikke kan lade en landkommune høre til to, i visse tilfælde tre forskellige opstillingskredse.

Det hindrer ikke, at nogle ærede medlemmer af dette høje ting får deres position styrket, mens andre vil få en tilsvarende